

§ 240

Dnr KS 2018/000907-2

Yttrande över delbetänkandet "Kamerabevakning i brottsbekämpningen- ett enklare förfarande" (SOU 2018:62)

Kommunstyrelsens beslut

Oskarshamns kommun avger yttrande över delbetänkandet "Kamerabevakning i brottsbekämpningen- ett enklare förfarande" i enlighet med tillväxt- och näringslivskontorets förslag.

Ärendet

Bakgrund

Oskarshamns kommun att fått möjlighet att senast den 12 december lämna synpunkter över delbetänkandet "Kamerabevakning i brottsbekämpningen- ett enklare förfarande" (SOU 2018:62). Kamerabevakningslagen (2018:1200), som trätt i kraft i år, reglerar viss kameraanvändning i samhället som sker öppet. Som huvudregel gäller ett krav på tillstånd för att myndigheter ska få kamerabevaka platser dit allmänheten har tillträde. Det nu aktuella delbetänkandet har utgått från ett regeringsuppdrag där utredningen ska föreslå åtgärder som kan underlätta för kamerabevakning som sker i brottsbekämpande syfte och som innebär förenklningar för berörda myndigheter. Förslagen rör i första hand Polismyndigheten, Kustbevakningen, Säkerhetspolisen och Tullverket.

Syftet är att säkerställa att myndigheternas möjlighet att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller att utreda brott och att skydda mot samt förebygga och förhindra hot mot den allmänna säkerheten ska vara flexibel och verksamhetsanpassad. Kamerabevakning utgör ett allt viktigare verktyg i den brottsbekämpande verksamheten.

Enligt utredningen medför dagens tillståndsförfarande flera problem. De största problemen är att förfarandet medför en betydande administrativ börda, att användningen av kamerabevakning i brottsbekämpande syfte hämma och att effektiviteten i den brottsbekämpande verksamheten motverkas, såväl nationellt som internationellt. Detta drabbar i förlängningen samhället i stort, eftersom en effektiv brottsbekämpning leder till ett tryggare samhälle. Sammantaget väger skalen mot ett tillståndsförfarande för sådan kamerabevakning som dessa myndigheter bedriver i den brottsbekämpande verksamheten tyngre än skalen för ett tillståndsförfarande.

Utredningen föreslår därför att tillståndsplikten tas bort för dessa brottsbekämpande myndigheter. Utredningen menar att en effektiv tillsyn utgör en garanti för att kamerabevakning fortsatt kommer att användas på ett balanserat sätt och är en förutsättning för att genomföra förslagen i övrigt. När tillståndsförfarandet tas bort kommer Datainspektionens tillsyn att förändras på så sätt att tillsynen i högre grad kommer att vara kontrollerande och korrigerande i stället för preventiv/förebyggande.

Nuvarande krav på anmälningsplikt enligt den tidigare kameraövervakningslagen tas också bort och den nya lagen ska alltså inte innehålla något sådant krav.

I uppdraget ingår även att analysera behovet av integritetsskyddande åtgärder när det blir enklare att använda kamerabevakning. Utredningen har haft i uppdrag att analysera vilka effekter förenklade möjligheter till kamerabevakning i brottsbekämpande syfte kommer att få för en effektiv tillsyn.

§ 240 fortsättning

Utredningen konstaterar att dessa rättigheter garanteras i Europakonventionen, EU:s rättighetsstadga och i regeringsformen. Integritetsskyddet vid kamerabevakning har nyligen förstärkts genom den generella dataskyddsregleringen, bl.a. vad gäller enskildas rättigheter och genom en kraftfullare tillsyn. Tillsammans med utredningens förslag om dokumentationskrav och sanktionsavgifter ges ett tillräckligt långtgående integritetsskydd, varför något ytterligare integritetsskydd inte föreslås. När tillståndsplikten tas bort så kommer även bestämmelsen i lagen om yttrande av kommunen inte längre att vara tillämplig för berörda myndigheter. Utredningen konstaterar bland annat att kommunerna erfarenhetsmässigt sällan yttrar sig inom ramen för tillståndsförfarandet.

Yttrande

Rent allmänt konstateras att utredningens förslag förenklar berörda brottsbekämpande myndigheters arbete med kamerabevakning, eftersom de inte längre behöver ansöka om tillstånd innan de påbörjar en bevakning. I övrigt innebär förslagen:

- Kamerabevakning kommer kunna användas på ett mer flexibelt och verksamhetsanpassat sätt
- Medför ett ökat ansvarstagande för myndigheterna
- Medför positiva effekter för det brottsbekämpande samarbetet
- Medför positiva effekter för det brottsförebyggande arbetet, för motverkandet av brottslighet i övrigt och för rättssäkerheten

Att tillståndsförfarandet tas bort kan även medföra vissa risker för enskilda, bl.a. ur ett integritetsperspektiv. Dessa risker minimeras dock genom framför allt det skydd som den generella dataskyddsregleringen ger och genom förslaget om en bibehållen överviktsprincip i kamerabevakningslagen. Således ges tillstånd till kamerabevakning om intresset av sådan bevakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad. Om förslaget kommer att medföra färre brott och ökad trygghet innebär det dessutom ett förstärkt skydd för enskildas personliga integritet.

Samhället står i dag inför flera utmaningar i den brottsbekämpande verksamheten, t.ex. i fråga om organiserad brottslighet, kriminalitet på särskilt utsatta platser eller områden och terrorhot. Kamerabevakning utgör därför ett allt viktigare verktyg i den brottsbekämpande verksamheten. Med den utgångspunkten visar det sig samtidigt att nuvarande tillståndsförfarande medför problem och försvårar det brottsbekämpande samarbetet, vilket medför behov av ökad effektivitet och förenklingar av systemet.

Sammantaget får förslagen i delbetänkandet anses väl avvägda även utifrån ett integritetsperspektiv. Samtidigt är det angeläget att understryka vikten av fortsatt samverkan mellan berörda myndigheter, framför allt polisen, och kommunerna utifrån utredningens konstaterande att samverkan inte ska påverkas negativt utan bör kunna tillgodoses genom redan etablerade samverkansformer och lokala överenskommelser inom ramen för SKL:s och Brottsförebyggande Rådets nationella modell för samverkan mellan Polismyndigheten och kommunerna.

§ 240 fortsättning

I uppdraget ingår även att analysera behovet av integritetsskyddande åtgärder när det blir enklare att använda kamerabevakning. Utredningen har haft i uppdrag att analysera vilka effekter förenklade möjligheter till kamerabevakning i brottsbekämpande syfte kommer att få för en effektiv tillsyn. Utredningen konstaterar att dessa rättigheter garanteras i Europakonventionen, EU:s rättighetsstadga och i regeringsformen. Integritetsskyddet vid kamerabevakning har nyligen förstärkts genom den generella dataskyddsregleringen, bl.a. vad gäller enskildas rättigheter och genom en kraftfullare tillsyn. Tillsammans med utredningens förslag om dokumentationskrav och sanktionsavgifter ges ett tillräckligt långtgående integritetsskydd, varför något ytterligare integritetsskydd inte föreslås. När tillståndsplikten tas bort så kommer även bestämmelsen i lagen om yttrande av kommunen inte längre att vara tillämplig för berörda myndigheter. Utredningen konstaterar bland annat att kommunerna erfarenhetsmässigt sällan yttrar sig inom ramen för tillståndsförfarandet.

Yttrande

Rent allmänt konstateras att utredningens förslag förenklar berörda brottsbekämpande myndigheters arbete med kamerabevakning, eftersom de inte längre behöver ansöka om tillstånd innan de påbörjar en bevakning. I övrigt innebär förslagen:

- Kamerabevakning kommer kunna användas på ett mer flexibelt och verksamhetsanpassat sätt
- Medför ett ökat ansvarstagande för myndigheterna
- Medför positiva effekter för det brottsbekämpande samarbetet
- Medför positiva effekter för det brottsförebyggande arbetet, för motverkandet av brottslighet i övrigt och för rättssäkerheten

Att tillståndsförfarandet tas bort kan även medföra vissa risker för enskilda, bl.a. ur ett integritetsperspektiv. Dessa risker minimeras dock genom framför allt det skydd som den generella dataskyddsregleringen ger och genom förslaget om en bibehållen överviktsprincip i kamerabevakningslagen. Således ges tillstånd till kamerabevakning om intresset av sådan bevakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad. Om förslaget kommer att medföra färre brott och ökad trygghet innebär det dessutom ett förstärkt skydd för enskildas personliga integritet.

Samhället står i dag inför flera utmaningar i den brottsbekämpande verksamheten, t.ex. i fråga om organiserad brottslighet, kriminalitet på särskilt utsatta platser eller områden och terrorhot. Kamerabevakning utgör därför ett allt viktigare verktyg i den brottsbekämpande verksamheten. Med den utgångspunkten visar det sig samtidigt att nuvarande tillståndsförfarande medför problem och försvårar det brottsbekämpande samarbetet, vilket medför behov av ökad effektivitet och förenklingar av systemet.

Sammantaget får förslagen i delbetänkandet anses väl avvägda även utifrån ett integritetsperspektiv. Samtidigt är det angeläget att understryka vikten av fortsatt samverkan mellan berörda myndigheter, framför allt polisen, och kommunerna utifrån utredningens konstaterande att samverkan inte ska påverkas negativt utan bör kunna tillgodoses genom redan etablerade samverkansformer och lokala överenskommelser inom ramen för SKL:s och Brottsförebyggande Rådets nationella modell för samverkan mellan Polismyndigheten och kommunerna.

Ärendets behandling

I ett tjänsteutlåtande, 2018-11-22, från tillväxt- och näringslivskontoret föreslås att Oskarshamns kommun avger yttrande över delbetänkandet "Kamerabevakning i brottsbekämpningen - ett enklare förfarande" i enlighet med tillväxt- och näringslivskontorets förslag.

§ 240 fortsättning

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår 2018-12-04, § 204, beslut enligt tillväxt- och näringslivskontorets förslag.

Dagens sammanträde

Ordföranden ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att kommunstyrelsen beslutar bifalla detta.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande, ToN, 2018-11-22.
- Bilaga SOU 2018:62 Kamerabevakning i brottsbekämpningen.
- Kommunstyrelsens arbetsutskott 2018-12-04, § 204.

Skickas till

Justitiedepartementet